

NOMEN EST OMEN

Most is ott cseng a fülemben, ahogy beleszólt a telefonba: „*Lelkes vagyok!*” Gazdag életútját ezzel a hozzáállással járta be, sokunkban nyomot hagyott.

Dr. Lelkes Lajosra emlékezünk.

Érsekújváron született, a mai Szlovákia területén, ahol három testvérével együtt nevelte őket tanárnő édesanyja, miután édesapját korán elvesztette. A családot később áttelepítették Szarvasra, ahol szerényen, de annál nagyobb szeretetben töltötte ifjú éveit a töltés mellett egy vályogházban. Ki ne hallotta volna, amikor fanyar humorával elkezdte mesélni: „Képzeljétek, fociztam a Szarvas SC-ben...”, ezzel a testtel! Tanulmányai során hamar elkerült otthonról, de soha nem felejtette el, honnan jött, és édesanyját – akit szeretett és tisztelt – gyakran látogatta a döngölt padlójú házában.

Életútjára nagy hatással volt a néptánc. Lajos aktív néptáncosként és szervezőként kapcsolódott a hazai táncmozgalom indulásához: a Bihari János Táncegyüttes tagjaként részt vett az erdélyi gyűjtőutak élményanyagának hazahozatalában, majd 1972-ben az első budapesti tánc ház megszervezésében is kulcsszerepet vállalt. Tevékenysége nemcsak a tánc gyakorlására terjedt ki, hanem a közösségi és szervezői háttér megteremtésére is, később pedig kiadói munkáján keresztül a néptánc és népzene szakirodalmának terjesztéséhez is hozzájárult. A táncmozgalomban végzett tevékenységéért Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetését kapott. A néptáncos körökben megismert emberek nagy hatást gyakoroltak rá, sokukkal egész életén át tartotta a kapcsolatot.

Hivatása a szakönyvkiadás volt, melyben a Mezőgazda Kiadó felszámolásáig aktívan részt vett. A magyar agrárszakkönyvkiadás meghatározó alakjaként elsősorban szerkesztői és kiadói minőségben tevékenykedett: a Mezőgazda Kiadó létrehozásában alapító-vezető szerepet vállalt, és az intézmény működését irányítva gyakorlati szemléletű, többszerzős kézikönyvek és sorozatok megjelenését ösztönözte. Kiadói döntéseivel és stratégiai irányításával hozzájárult ahhoz, hogy a mezőgazdasági és kertészeti szakirodalom szélesebb közönséghez is eljusson, miközben a rendszerváltás utáni átalakulás során a kiadó piaci alapokra helyezésében is kulcsszerepet vállalt. Nevéhez fűződnek a hazai szerzők által írt agrárszakkönyvek, amelyek nemcsak tartalmukban, de küllemükben is nagy változást hoztak a hazai szakkönyvkiadásban. Kezdeményezésére indult újra útjára a Mezőgazdasági Könyvhónap, melynek során vidéki és határon túli állomásokon népszerűsítette a szakkönyveket és nyomatékosította létjogosultságukat. Ezzel a mozgalommal rangot és elismertséget szerzett a mezőgazdasági szakirodalomnak a könyvkiadásban. Munkássága alatt kerültek be a hazai mezőgazdasági szakkönyvek a nagy könyvesboltokba, de nevéhez fűződik a stílusosan Könyvistállónak hívott árusító hely is, amely sohasem hiányzott egyetlen kiállítástól, szakmai rendezvényről sem.

A tánc mellett még egy szerelme volt: a bor és az azt körülvevő kultúra, gasztronómia felkarolása és ezeréves múltjának ápolása. Mozgatórugója és nél-

különzhetetlen – immár örökös – tagja a Magyar Bor Akadémiának. Nevéhez fűződik számtalan esemény életre hívása. Mindig megtisztelt bennünket társaságával, mi pedig szerettünk vele lenni. Tanácsokat adott és mesélt, amit nagy lelkesedéssel hallgattunk. Örök pozitív kisugárzása erőt adott mindenkinek, még a legnagyobb nehézségek közepette is.

Jómagam neki köszönhetem, hogy bekerültem a borkadémikusok táborába, amiért ma is hálás vagyok. Sok éven keresztül dolgoztunk együtt a hazai szakirodalom felvirágoztatásában. Felejthetetlenek a közös Könyvhónapok, az ott szerzett sok-sok emlék. Mai napig előttem van, amikor az udvardi szülőházához mentünk emléktábla-kihelyezésre, vagy amikor *Korniss Péterrel* együtt megnéztük Kolozsvár nevezetességeit. De örök emlék marad *Jókai Anna* meghívása a Könyvhónap megnyitójára és *Sebestyén Márta* előadása a megnyitó ünnepségen. Mindenki csodálkozott, hogy honnan ennyi híresség egy Mezőgazdasági Könyvhónapon... Lelkes Lajos válasza igen egyszerű volt: „Táncosom volt.” És valóban, szinte mindenki táncosa volt, és aki mégsem, szeretett volna is lenni.

Megviselte a Mezőgazda Kiadó felszámolása. Azonban örömet lelte boldog, szerető családjában, mindig támogató felesége, *Klarisz* társaságában. Gyermekai, *András* és *Zsófi* két unokával ajándékozták meg, akiknek életében aktív nagypapa szerepet vállalt: nyáron Vincétt szórakoztatta a Balatonon, iskolaidőben pedig szorgalmasan járt Dorkáért az iskolába. Családja és kiterjedt baráti köre sem hagyta „*unatkozni*”, de a kiadói munka nagyon hiányzott neki. Két évvel ezelőtt felkértük egy előadás megtartására, melyben összefoglalta a mezőgazdasági szakkönyvkiadás történetét. A tőle megszokott lelkesedéssel készült rá, és úgy éreztük, talán egy kicsit segített neki lezárni a múltat. Nincs egy éve, hogy hozzá méltón nagy bulit csaptunk a 85. születésnapján. Nagy beszélgetések voltak, vidámság, néptánc és muzsikaszó. Ünnepeztük az örökké fiatal, lelkes Lelkest. Megismételhetetlen szavait, egyedi lényét örökké őrizük szívünkben. Isten veled, Lajos!

Sári Enikő